

Systir Mary Ann og systir Peggy Murphy. „Það er stórkostlegt að vera nunna.“

Ljós. Emilfa

„Hlutverk okkar er heilagt“

„Halló, ég er systir Peggy,“ sagði glöðleg kona með grásprengrt hár, er blaðamaður Mbl. knúði dyra á herbergi 410 á Hótel Esju í s.l. viku. Fyrir innan sat systir Mary Ann. Þessum tveimur nunnum, úr St. Dominic-reglunni í New York, bauð hingað til lands fólk sem sótt hefur endurhæfingarheimili fyrir drykkjusjúklinga sem regla þeirra rekur í Bandaríkjunum. Heilsuhælið, Veritas Villa, er eign reglunnar en þangað kemur fólk, sem verið hefur á Freeport-sjúkrahúsinu til endurhæfingar og dvelja þar 60 sjúklingar í einu, karlar og konur. Um 300 Íslendingar hafa verið á Veritas Villa og eru það einu útlendingarnir sem þangað hafa sótt.

„Okkur finnst það vera eins konar kraftaverk að hælið okkar skyldi tengjast Íslandi,“ sögðu nunnurnar. „Ísland virðist vera eins landið sem þarf að senda drykkjusjúklinga til meðferðar erlendis. Nú eru hins vegar engir Íslendingar í Veritas Villa þar sem þið hafið aukid meðferð drykkjusjúklinga hérlendis. Hvað verður í framtíðinni vitum við ekki.“

— Er ekki erfitt andlega að starfa meðal drykkjusjúklinga?

„Nei, drykkjusjúklingar eru fólk sem virkilega þyrstir í lífið,“ sagði Peggy. „Þeir geta verið harðir á yfirborðinu en þá langar mjög til að lifa eðlilegu lífi. Þeir eru afskaplega leitandi en við hjálpum þeim aðeins til að finna það, sem þeir leita að, lífið. Við verðum hluti af lífi þeirra og baráttu og það finnst okkur heilagt hlutverk.“

— Byggist starf ykkar þá að einhverju leyti á trú?

„Nei, alls ekki,“ sagði Mary Ann. „Við byggjum það upp á reglum A.A.-samtakanna. Þar er að visu getið um guð en kaþólska trúin kemur ekki inn í starf okkar meðal drykkjusjúkra. Það má segja að við notum mikið andlegu hlíð lífsins í starfinu en heimilið sem slíkt er alls ekki fyrst og fremst fyrir kaþólska og trú okkar kemur hvergi inn í starfið.“

— Hvernig er starfsemi hælisingna háttáð?

„Eins og ég sagði áðan byggist starfið upp á reglum A.A.-samtakanna og við kynnum þær fyrir sjúklingunum og hvernig sé hægt að vera án áfengis með hjálp þeirra,“ sagði Peggy. „Að öðru leyti störfum við með sjúklingum í umræðuhópum, stundum eru saman í þeim hópum vinir eða fjölskyldur. Einnig getur hvar einstakur sjúklingur haft tal af félagsfræðingi.“

Auk okkar vinnur ein önnur nunna á hælisingu og 5 aðrir starfsmenn sem ekki tilheyra St. Dominic-reglunni. Hver sjúklingur er 3–4 vikur hjá okkur í einu en þaðan fer hann síðan beint út í lífið, einn eða til fjölskyldu sinnar.“

— Og sjáid þið einhvern árangur af starfinu?

„Já, okkur finnst árangurinn vera ótrúlega mikill og margir ná það góðum tókum á sjúkdómnum að þeir geta lifað eðlilegu lífi.“

Aður en þær Peggy og Mary Ann hófu störf meðal drykkjusjúklinga störfuðu þær við kennslu eins og 80% þeirra 1200 nunna sem tilheyra St. Dominic-reglunni. Til þess að undirbúa

Rætt viðtæknunur sem starfa á endurhæfingarhælinu Veritas Villa í Bandaríkjunum

sig undir hið nýja starf sitt settust þær á skólabeck og námu sálfræði í 3 ár og kynntu sér störf meðal drykkjusjúkra.

— Hvernig er það að vera nunna?

„Fyrir okkur er það mjög eðlilegt. Við erum báðar frá New York og það er mjög kaþólskt svæði.“

Það er guðleg köllun að vera nunna. Köllun til að lifa eins og hann vill og starfa fyrir hann og verk Guðs er að annast alla þá sem þess þurfa. Það er einmitt það sem við gerum og þar sem við eigum ekki mann og börn til að sjá um getum við gefið mun meira af tíma okkar fyrir starf Guðs. Við skiptum lífi okkar milli bænaþinga og þjónustu við mennina. Það er stórkostlegt að vera nunna,“ segir Mary Ann og ljómar og Peggy samþykkir það brosandí.

„Þegar við gengum í regluna hétum við því að hlýða öllu sem reglan boðaði okkur. Einnig hétum við því að lifa ógiftar og að skipta öllu sem við eigum með öðrum meðlimum reglunnar. Ég á til dæmis ekkert sjálf,“ sagði Mary Ann. „Reglan sem við tilheyrum hefur það takmark að við eigum að vera merki gleði og vonar í vonlausum gleðisnaudum heimi.“

— Og þið eru ánægðar með það hlutverk?

„Okkur finnst það dásamleg forréttindi,“ sögðu nunnurnar og það var greinilegt að þær töluðu frá hjartanu.

Er blaðamaður sá systurnar fyrst tók hann eftir því að þær klæddust ekki svörtum, síðum kuflum. Peggy var í hvítum þunnum og kjól og Mary Ann í hvítu pils og svartri blússu.

„Það eru 12 ár síðan nunnur í Bandaríkjunum hættu að klæðast svörtu, síðu kuflunum. Þeir þóttu óhentugir þótt þeir séu óneitanlega fallegir. Klæðnaður okkar er því dæmigerður fyrir bandarískar nunnur.“

Við snúum síðan talinu aftur að komu þeirra til Íslands.

„Í Bandaríkjunum sjáum við sjúklinga okkar sjaldan með fjölskyldum sínum, kannski einu sinni til tvisvar á ári, en hér sáum við flesta Íslendingana sem hafa dvalist ytra ásamt fjölskyldum sínum. Það var virkilega gaman.“

Okkur finnst við hafa notið meiri vinsemdar hér á landi en við höfum unnið til. En það er alveg sama í hvaða landi maður er og af hvaða þjóðerni maður er, alls staðar býr von, ást og gleði. Einnig hér.“

Systurnar voru ánægðar með hið aukna starf meðal drykkjusjúklinga hérlendis og kváðu þær byrjunina lofa góðu en tilgangur komu þeirra hingað var m.a. sá að miðla Íslendingum af þekkingu sinni á þessu sviði.

„Það mikilvægasta er að gera sér grein fyrir því að það er til sjúkdómur sem nefnist drykkjusýki. Lyf eða skurdaðgerðir duga ekki gagnvart þessum sjúkdómi. Það eina sem gagnar er að lifa eins og AA-samtökin segja fyrir um, þá er hægt að halda sjúkdómnum niðri en engin lækning er til.“

Á þeim hælum sem við heim sóttum hér, Silungapólli, Víðines, Vífilsstöðum, Flókadeildinni og Kleppi, fundum við að þar var alls staðar góður andi. Sjúklingarnir báru virðingu fyrir þeim sem farnir voru að ná sér. Við urðum líka varar við að mikill kærleikur var milli starfsfólksins og sjúklinganna og mikill vilji ríkti meðal allra um að árangur næðist í baráttunni við sjúkdóminn. Það er líka aðalatriðið að viljinn sé fyrir hendi, þá fyrst má vænta árangurs,“ sögðu systurnar að lokum. rmm

Sorgin var berrössuð stelpa

Steinunn Sigurðardóttir:

VERKSUMMERKI.

Helgafell 1979.

Í mörgum ljóða Steinunnar Sigurðardóttur er leikur rauði þráðurinn. Ljóð hennar einkennast af léttleika, eðlilegu orðavali og ekki síst glettni. Verksummerki breyta ekki þeirri mynd sem við höfum gert okkur af skáldkonunni, en eins og vera ber eru dæmi í bókinni sem sýna að í skáldskap hennar á sér stað þróun. Opinskár ljóðstíll hefur ekki verið lagður niður. Aftur á móti ber meira en áður á innhverfum ljóðum, sum þeirra minna jafnvel á torráðin ljóð skálda eins og Stefáns Harðar. Lesandanum er ætlað að glíma við merkinguna líkt og gátu eða aðeins ánetjast snjallri mynd.

Best þykir mér Steinunn þegar hún byrjar ljóð á jafn óhátíðlegum orðum og: „Kondu að tína arfa og kondu að reyta rósir“. Í þessu ljóði, Tvennt heitir það, er líka talað um það „sem er að vesenast í grjótinu“. Eða á ég að nefna skemmtilegt ljóð eins og sjöunda ljóðið í flokknum Úti og inni:

Bókmennitir

eftir JÓHANN
HJÁLMARSSON

Það snjóar inni hjá mér í allt kvöld. Svo kemur þú. Ég hendi þér í snjóinn. Þú mér. Úti er auð jörð.

Af nógu er að taka þegar benda skal á ljóð í Verksummerkjum sem gleðja lesandann, gera hann hamingjusaman. Það er smitandi kátina í mörgum ljóða Steinunnar. Hún getur leyft sér að skopast að sorginni sem ort var um forðum í líkingu konu „sem kyrrlátust fer“. En hvað segir Steinunn um sorgina?

Sorgin var berrössuð stelpa hljóp út og inn. Nú er hún hætt því í á á 6. Er orðin sðbrjósta kelling og neitar að fara.

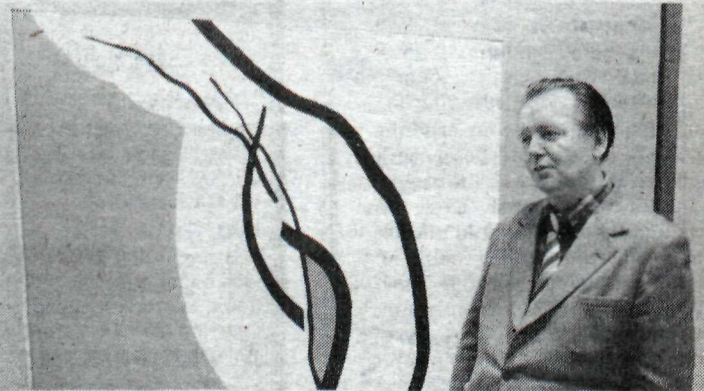
Ekki er unnt að segja að Steinunn Sigurðardóttir leggi mikla áherslu á það í Verksummerkjum

Málverkasýning Karls Kvarans

Myndlíst

eftir VALTÝ
PÉTURSSON

Að Kjarvalsstöðum stendur nú yfir sýning á verkum Karls Kvarans. Það er ætíð fréttmæmt, er Karl Kvaran efnir til sýningar, og munu vera um 5 ár síðan hann var á ferð með einkasýningu, en þátttaka hans í Septem-hópnum hefur verið árvis, síðan það fyrirtæki fór af stað fyrir sex árum. Þau verk, er Karl sýnir að sinni, eru flest ef ekki öll gerð á seinustu fimm árum. Hann hefur ekki tekið neinum stökkbreytingum í myndgerð sinni, en hún er örugg og markviss, hefur það ætíð verið eitt aðaleinkenni listar Karls. Sum þessara verka held ég, að sýningargestir kannist við frá ýmsum sýningum, en það er nú í fyrsta sinn, er Karl Kvaran fyllir Vestursalinn að Kjarvalsstöðum og er það fróðlegt og skemmtilegt í sinn. Fyrir fáum árum var haldin sýning á sama stað, þar sem Karl Kvaran átti nokkur verk á endavegg. Þá kom það í ljós, að myndir Karls nutu sín sérlega vel í þessum sal, sem svo

margir hafa kvartað yfir. Hvernig sem það atvikaðist, stóð Karl Kvaran sérlega sterkur á þessari sýningu, sem er auðvitað sú sýning, sem gagnrýnendur völdu hér um árið og var kölluð VAL.

Nú hefur hann fyllt vel út í hin stóra vestursal, og þar eru mikil átök á veggjum. Myndgerð Karls er þess eðlis, að hann þarf gott og mikið húsnæði fyrir þessi stóru verk, svo að hlutirnir fái

lagt mikla áherslu á hrynjanda í verkum sínum, og þannig hefur hann öðlast mikið vald yfir þeim verkefnum, er hann hefur tekið sér fyrir hendur. Fáir hafa unnið eins þröngt og Karl Kvaran, og hafa þau vinnubrögð bæði kosti og galla. En hver og einn verður að vera frjáls í vali sínu í myndlist. Þar duga engin fyrir-mæli, hvorki frá félögum né því opinbera. Þar gildir frelsið eitt, og hver og einn verður að velja